

Про проблеми міграції в Україні

У контексті демографічної кризи проблема міграції і в'їзду іноземців в Україну є одним з факторів, що впливають на кількість населення. Коментує **Андрій Мартинов, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України.**

Прислів'я каже: “Риба шукає, де глибше, а людина шукає, де краще”. Процес глобалізації, за якого у країнах “третього світу” віртуально ознайомились із життям у країнах “першого світу”, стимулює нові хвилі великого переселення народів. Але чутками світ повниться. Про війну в Україні, економічні та соціальні негаразди знають і в Африці, не кажучи вже про країни ближчі. Це демотивує потенційних мігрантів від переїзду до України. “Міжнародна організація з міграції” констатує, що Україна є транзитною країною на шляху міграції до країн ЄС. Тому ЄС домогся з Україною підписання спеціальної угоди про реадмісію (повернення) нелегальних мігрантів. Починаючи з 2013 р. на гранти Агенції ООН з питань біженців, на кошти державного бюджету України побудовані низка таборів для переміщених осіб. Найбільша кількість біженців з проблемних країн, зокрема, з Афганістану. Статистика переїзду іноземців до України з перспективою прийняття громадянства не вражає масштабами. Впродовж 2014-2019 рр. громадянство отримали близько 30 тис. іноземців. На обліку у Державній міграційній службі було до 300 тис. іноземців. Сайт МЗС України фіксує стан візового режиму з більшістю країн світу (крім країн-членів ЄС, США, Канади). Українське суспільство залишається переважно “закритим” щодо іноземців. Існують сталі стереотипи расового, релігійного, ментального характеру щодо громадян іноземних країн. Внаслідок цього важко мотивувати навіть іноземних туристів відвідати Україну з короткочасними візитами. Частіше в'їжджають до України громадяни сусідніх країн (Білорусь, Молдова, Польща, Словаччина, до 2014 р.

Росія), але це як правило візити у приватних, бізнесових або родинних справах. Перспективи перетворення українського суспільства на “відкрите” щодо іноземців виглядають примарно, доки триває українсько-російська війна. Домінантною є модель суцільної українізації, тому про вплив мігрантів на українську культуру говорити наразі немає підстав. Державна політика спрямована на конструювання моноетнічного суспільства титульної нації. Тому порівняння з міграційною політикою Росії є некоректним. Пострадянське російське суспільство є переважно ксенофобським, особливо щодо вихідців із країн Центральної Азії та Північного Кавказу. Фактично міграційним “російським Вавилоном” є тільки Москва, меншою мірою Петербург. Національний проект РФ “демографія” спрямований скоріше на збільшення чисельності власного населення, а не на міграцію. Але попри це депопуляція триває. Ця тенденція є спільною для усіх християнських республік колишнього СРСР.